

ERÄÄN KANNAKSELAISSUVUN VAIHEITA

S U U R P E R H E E N M U O D O S T U M I N E N J A H A J A A N T U M I N E N

Kannakselainen on yleisesti tunnettu sopuisana ihmisenä. Vakuuttavimman todistuksen tästä antavat heidän keskuudessaan vielä viime vuosisadan, osaksi vielä tämänkin vuosisadan puolella verraten yleiset suurperheet. Niihin saattoi aikaisemmin kuulua satakin henkilöä. Tältä ajalta on peräisin sanonta: Jos pirtin perällä asuva nai ovensuusta, ei ole pelkoa, että joutuisi menemään naimisiin liian läheisen sukulaisen kanssa.

Kerromme seuraavassa kannakselaisesta Määttästen suvusta, joka ainakin kaksi kertaa, välillä hajaannuttuaan, saavutti 50 hengen vahvuuden.

Muolaan pitäjän 210 suvun joukossa luetllaan myöskin Määttässuvun kantaisien suvut. Heikki ja Olli Määttäsen (Metthin) suvut kuuluivat Kauppi Vunukan neljänneskuntaan, jonka kokonaissavuluku oli 41 savua. Myöhemmin eli v.1554 mainitaan Heycki Mätthen asuinpaikaksi Määttälän kylä. Ei ole tiedossa mistä kylä on saanut nimensä, ehkäpä siellä aikaisemmin asuneiden nimistä. On tietysti mahdollista, että kylä on voinut antaa nimen siellä myöhemmin asuneille. Kylä käsitti v.1559 kaksi kokoveron suuruista tilaa, jotka kumpikin olivat Määttäs-suvun hallussa.

Kaarle kuninkaan kirjeessä vuodelta 1594 syyskuun 13 p:ltä silloin kun hän oli vielä herttua ja valtionhoitaja, luetllaan useita kannakselaisia, joille on toistaiseksi myönnetty verovapaus tiloihinsa, koska nämä olivat esiintyneet myötämielisinä, kun heitä oli pyydetty vastustamaan vihollista tai vartioimaan rajoja. Määttäs-suvun jäsenistä mainitaan kirjeessä Matti Määttänen. Hän oli silloin kuuluisan sissipäällikön Tuomas Topposen lipullisena. Suku jatkui sitten nimikkokylässään 1600-luvun ensimmäiset melskeiset vuosikymmenet, kunnes v. 1653 tapaamme Pietari Henrikinpojan Uudenkirkon pitäjän Hämeenkylässä. Täällä hän oli saanut haltuunsa Petteri Lillen rässi-tiloihin kuuluvan auti-tilan, joka on määrätty verolliseksi vuodesta 1656 lähtien. Pietari Henrikinpojan sukunimenä on tällöin jostain tuntemattomasta syystä Kallonen, joka seuraa sukua aina vuoteen 1708, jonka jälkeen sitä ei enää esiinny. Tämä nimi esiintyy pääasiallisesti manttaaliluetteloissa ja maakirjoissa. Kallonen nimen rinnalla esiintyy myöskin Määttänen. Vuonna 1667 esiintyy esimerkiksi Peter Mätinen tie- ja siltarakennustöiden yhteydessä ja myöhemmin aina kun kysymyksessä ovat henkilökohtaiset asiat

Pietari Henrikinpojan jakeen tulee perheen päämieheksi noin v. 1665 Matti Pietarinpoika Määttänen jolloin perhe kasvaa suurperheeksi. Perhe saavuttaa v. 1702 huomattavan suuruuden edellämämainitun Matin veljesten Mikkelin ja Riston muodostaessa perheen rungon. Näiden kolmen veljeksien yhteinen perhe käsittää seitsemän avioparia ja lisäksi muita täysikasvuisia henkilöitä yhteensä kahdeksantoista täysi-ikäistä perheenjäsentä siihen luettuna myöskin rakuuna Kristianin vaimo. Perheessä oli luonnollisesti sekä yli- että alaikäisiä lapsia, joten perheen suuruus lienee ollut noin puolisataa henkeä. Sanotaan, että tällaisessa perheessä voi hyvin ottaa vaimon ovensuusta tarvitsematta pelätä sukulaisuuden olevan esteenä avioliiton solmimiselle.

Vuonna 1703 on perhe jo jakaantunut siten, että lautamies Mikko Määttänen on saanut haltuunsa ratsutilan Jokelasta eli Lohelasta ja muuttanut perheineen sinne. Risto Määttänen puolestaan on muuttanut Kuuterselän kylään ja asuu siellä majuri Berend Teetgreenin tilalla.

Näihin aikoihin oli paikkunnalla hyvin rauhatonta. Siihen viittaa sekin, että v. 1704 ei käräjäpaikalle saapunut muita lautamiehiä kuin Mikko Määttänen, eikä myöskään käräjärahvasta. Kansa oli vihollisen hyökkäyksen johdosta paennut kodeistaan.

Vuonna 1707 tapaamme taas lautamies ja rakuunnarusthollarin Mikko Määttäsen käräjillä, jolloin hän valittaa siitä miten hän hyvän aikaa sitten oli varustanut kaksinkertaiset